

Proiectul Național de Centru (PNC)

Suveranism Responsabil • Radical Centrism

PLATFORMA-PROGRAM

Viziune, Principii și Direcții Strategice

*“Suveranitate prin responsabilitate. Patriotism prin
competență. România prin români.”*

Ediția 2026 - Document Fondator

I. PREAMBUL

1.1. 36 de Ani de la Revoluție - Un Bilanț Onest

România post-decembristă a parcurs un drum imens. De la o țară izolată, săracă și traumatizată de dictatură, am ajuns membru NATO, membru al Uniunii Europene și, din 2025, membru deplin al Spațiului Schengen. Aceste realizări nu au căzut din cer - au fost construite, cu eforturi reale, de guverne și instituții succesive. A nega acest lucru, așa cum o fac mișcările extremiste, este o minciună periculoasă și un instrument de propagandă străină.

Dar onestitatea ne obligă să spunem și ce nu a mers. Se putea face mult mai mult. Se puteau avea mult mai mulți bani la visteria națională dacă nu ar fi existat corupție. Puteam avea autostrăzi, spitale și școli cu un deceniu mai devreme. Potențialul României a fost sistematic risipit de rețelele clientelare, de incompetență și de lipsa viziunii pe termen lung.

Ceea ce urmează nu este un rechizitoriu, ci un bilanț echilibrat. Fiecare perioadă de guvernare merită recunoașterea meritelor, dar și asumarea eșecurilor.

1990-1996: Tranziția și Primii Pași

Ce s-a făcut bine: Tranziția de la totalitarism la democrație, oricât de imperfectă, a fost reușită fără război civil. S-au pus bazele instituțiilor democratice. România a fost primul stat din Europa Centrală și de Est care a aderat la Parteneriatul pentru Pace NATO (1994). S-a depus cererea de asociere la Comunitățile Europene (1993). Declarația de la Snagov (1995) a unit toate forțele politice în jurul obiectivului european.

Ce s-a greșit: Mineriele au pătat imaginea României și au întârziat integrarea europeană. Privatizarea haotică a distrus o parte importantă din baza industrială. Corupția și-a format deja rețelele care aveau să persisteze decenii. Reforma economică a fost lentă și inconsecventă.

1996-2000: Prima Alternanță Democratică

Ce s-a făcut bine: Prima schimbare democratică de putere din istoria României. S-au accelerat reformele economice și tranziția spre economia de piață. S-au deschis oficial negocierile de aderare la UE (2000). S-a consolidat orientarea euro-atlantică. A apărut sectorul privat dinamic.

Ce s-a greșit: Instabilitate guvernamentală cronică - mai multe guverne în patru ani. Criză economică severă. Reformele au fost începute dar rareori duse până la capăt.

2000-2004: Stabilizare și Pregătire NATO

Ce s-a făcut bine: Stabilizarea macroeconomică și creșterea economică semnificativă. Aderarea la NATO (29 martie 2004) - un moment istoric care a ancorat România ireversibil în arhitectura de securitate occidentală. România a contribuit cu trupe în misiunile aliate. S-au făcut progrese importante în negocierile de aderare la UE.

Ce s-a greșit: Corupția s-a consolidat la nivel sistemic. Privatizările controversate au îmbogățit grupuri de interese, nu statul. Reforma justiției a rămas superficială.

2004-2012: Aderarea la UE și Crizele

Ce s-a făcut bine: Aderarea la Uniunea Europeană (1 ianuarie 2007) – cea mai importantă decizie strategică a României postdecembriste, care a adus peste 95 de miliarde de euro în fonduri europene și libertatea de circulație pentru milioane de români. Crearea DNA și începutul luptei reale anticorupție. Navigarea țării prin criza financiară globală din 2008-2010, cu măsuri dure dar care au evitat colapsul.

Ce s-a greșit: Mecanismul de Cooperare și Verificare (MCV) a arătat că justiția și anticorupția rămân problematice. Măsurile de austeritate din 2010 au lovit brutal populația. Infrastructura a continuat să fie neglijată. Fondurile europene au fost absorbite lent și ineficient. Polarizarea politică extremă a blocat reformele.

2012-2019: Creștere Economică, Dar și Derive

Ce s-a făcut bine: Creștere economică semnificativă, salariile au crescut. Sectorul IT a explodat, făcând din România un hub tehnologic european. Societatea civilă a demonstrat forță: protestele din 2017-2018 au oprit tentativa de slăbire a justiției. Prima președinție românească a Consiliului UE (2019), gestionată cu succes.

Ce s-a greșit: Tentativele de subminare a justiției prin OUG 13 și modificările codurilor penale. Creșterea economică bazată pe consum și salarii bugetare, nu pe investiții productive. Deficitul bugetar a început să scape de sub control. Diaspora a continuat să crească, semn că mulți români nu vedeau un viitor acasă.

2020-2024: Pandemie, Război și Criză Democratică

Ce s-a făcut bine: Gestionarea pandemiei COVID-19, cu toate imperfecțiunile, a evitat scenariul catastrofal. România a răspuns rapid la invazia Rusiei în Ucraina: a primit refugiați, a consolidat prezența NATO pe Flancul Estic, a sprijinit Ucraina. Aderarea la Schengen aerian și maritim (martie 2024) și apoi deplină (1 ianuarie 2025) – după 14 ani de așteptare. S-au dat în circulație sute de kilometri de autostradă, chiar dacă cu întârziere mare.

Ce s-a greșit: Cel mai mare deficit bugetar din UE. Inflație devastatoare pentru cetățeni. Criza electorală din 2024-2025 – anularea alegerilor prezidențiale, ingerințe externe dovedite, erodarea încrederii în procesul democratic. Normalizarea discursului extremist în Parlament. Depopularea accelerată a țării.

1.2. Concluzia Noastră: Avem Nevoie de Partidele Clasice, Dar Epurate

Nu vrem dușmani politici. Nu vrem să dărâmăm ce s-a construit. Retorica „toate partidele sunt la fel de rele” este exact narativul promovat de mișcările rusofile pentru a distruge încrederea în democrație și în instituții. Noi refuzăm această capcană.

Pornim de la o premiză obiectivă: în fiecare partid din România există oameni valoroși și integri. Sunt primari care și-au transformat comunitățile, funcționari publici care și-au făcut treaba cu cinste, parlamentari care au luptat pentru legi

bune, chiar dacă vocile lor au fost adesea acoperite de zgomotul corupției și al clientelismului. Acești oameni nu sunt dușmanii noștri – sunt, de fapt, aliații naturali ai oricărui proiect care pune România pe primul loc. Problema nu a fost niciodată lipsa românilor capabili, ci un sistem politic care i-a marginalizat pe cei competenți și i-a promovat pe cei obedienți.

Adevărul este că partidele tradiționale au făcut și lucruri bune – aderarea la NATO, la UE, intrarea în Schengen, navigarea prin crize existențiale. Dar adevărul este și că aceleași partide au tolerat corupția, au promovat clientelismul și au risipit resurse imense care puteau transforma România.

România are nevoie de partidele democratice. Dar are nevoie de ele epurate, curățate de malign și refocalizate pe interesul național. Iar acolo unde ele nu reușesc sau nu vor să se reformeze, cetățenii au dreptul și datoria de a construi alternative.

1.3. De Ce Acest Proiect

În același timp, un curent periculos a capturat frustrarea legitimă a românilor: suveranismul rusofil, reprezentat de formațiuni precum AUR, SOS România și POT. Aceste partide exploatează patriotismul sincer al cetățenilor pentru a-l canaliza spre izolaționism, euroscepticism toxic și, în mod deliberat sau nu, spre interesele Federației Ruse – principalul adversar strategic al României și al ordinii europene de securitate.

Proiectul Național de Centru (PNC) se naște din convingerea că există o a treia cale: un suveranism autentic și responsabil, ancorat în realitățile secolului XXI. Nu ne definim prin nostalgie, ci printr-un proiect concret. Nu privim spre un trecut mitologizat, ci spre o Românie modernă, competentă și respectată. Suntem un proiect al prezentului și al viitorului, nu al legendelor.

“Nu suntem nici slugile nimănui, nici puntea de propagandă a Kremlinului. Suntem români liberi, într-o Europă liberă.”

II. STAREA NAȚIUNII - CE NU FUNCȚIONEAZĂ ȘI CE TREBUIE SCHIMBAT

Înainte de a propune soluții, trebuie să privim realitatea în față. Acest capitol este un diagnostic sincer al stării României în 2026 - nu pentru a deprima, ci pentru a demonstra că fiecare problemă are o soluție, dacă există voința politică și competența de a o aplica. 7 din 10 români consideră că țara merge într-o direcție greșită. 63% cred că o vor duce mai rău în 2026 decât în 2025. Noi credem că au dreptate să fie nemulțumiți - dar greșesc dacă cred că nu există soluții.

2.1. Economie și Nivel de Trai

Problemă: Inflație și scăderea puterii de cumpărare

Peste 80% dintre români declară că scumpirile le afectează direct viața. 84% se așteaptă la noi creșteri de prețuri. Inflația a devenit o traumă socială, nu doar un indicator statistic.

- **Soluția PNC:** Plafonarea marjelor comerciale la produsele esențiale. Reformă fiscală care mută povara de pe consum pe avere nejustificată și evaziune. Reducerea TVA la alimente de bază la 5%.

Problemă: Deficit bugetar cronic și îndatorare

România are cel mai mare deficit bugetar din UE raportat la PIB. Economia este împinsă spre rating junk. Bugetul se face pe datorie, nu pe dezvoltare.

- **Soluția PNC:** Buget bazat pe performanță, nu pe cheltuieli istorice. Audit național al tuturor cheltuielilor publice. Eliminarea risipei și a sinecurilor din aparatul de stat. Creștere economică prin investiții productive, nu prin consum pe datorie.

Problemă: Fiscalitate haotică și imprevizibilă

Codul fiscal se schimbă de mai multe ori pe an. Firmele nu pot planifica pe termen lung. IMM-urile sunt sufocate de birocrație și taxe imprevizibile. Regimul microintreprinderilor se modifică constant.

- **Soluția PNC:** Moratorie fiscală de 4 ani: odată stabilite, regulile nu se schimbă în cursul unui mandat. Simplificarea radicală a codului fiscal. O singură declarație fiscală unificată.

Problemă: Industrie distrusă, dependență de import

România a pierdut cea mai mare parte a bazei industriale în ultimii 30 de ani. Importăm produse pe care le putem fabrica. Nu avem o strategie industrială națională.

- **Soluția PNC:** Program de reindustrializare strategică în 5 domenii: apărare, energie, IT, agroprocessare, materiale avansate. Fond suveran de investiții. Parteneriate cu transfer tehnologic obligatoriu.

2.2. Politică și Guvernare

Problemă: Corupție sistemică

Corupția nu este o problemă marginală, ci sistemul în sine. Achizițiile publice sunt deturnate. Funcțiile de stat se distribuie pe criterii de partid, nu de competență. Averile demnitarilor cresc nejustificat.

- **Soluția PNC:** Transparență totală: toate achizițiile publice pe o platformă unică, în timp real. Declarații de avere verificabile instant. Confiscarea extinsă a averilor ilicite. Protecție reală pentru avertizori.

Problemă: Clasă politică discreditată

Partidele tradiționale - PSD, PNL, UDMR - au transformat statul în pradă. Mega-coalițiile nu produc reforme, ci împărțeli. Cetățenii nu se simt reprezentați de nimeni. Lipsa încrederii în instituții este la nivel record.

- **Soluția PNC:** Limitarea mandatelor. Profesionalizarea funcției publice prin concurs, nu numire politică. Standarde de integritate superioare celor legale pentru membrii proiectului. Demisie automată la punerea sub acuzare.

Problemă: Criză electorală și democratică

Anul 2024-2025 a adus anularea alegerilor prezidențiale, comasarea alegerilor contra recomandărilor europene și o criză de legitimitate fără precedent. Ingeriențele externe în procesul electoral au fost dovedite.

- **Soluția PNC:** Reformă electorală completă: reguli clare, imposibil de manipulat. Protecția proceselor electorale contra ingeriențelor. Transparentizarea finanțării campaniilor. Educație civică masivă.

2.3. Justiție

Problemă: Justiție pe ultimul loc la încredere

Justiția românească este percepută de cetățeni ca cea mai puțin de încredere instituție a statului. Procesele durează ani. Pensiile speciale ale magistraților generează revoltă. Corporatismul din CSM blochează orice reformă.

- **Soluția PNC:** Digitalizarea completă a justiției: dosare electronice, termene previzibile. Reformă a CSM. Eliminarea pensiilor speciale nejustificate. Răspundere reală pentru erori judiciare intenționate.

2.4. Educație

Problemă: Analfabetism funcțional record

România are cel mai extins analfabetism funcțional din Europa. Copiii care termină școala fără să înțeleagă un text simplu. Neșcolarizarea a revenit în forță, mai ales în mediul rural.

- **Soluția PNC:** Reformă curriculară totală: gândire critică, nu memorare mecanică. Investiție masivă în infrastructura școlară rurală. Programe de recuperare pentru copiii aflați în risc de abandon școlar.

Problemă: Exodul profesorilor și subfinanțarea

Profesorii sunt plătiți sub media europeană. Cei mai buni pleacă din sistem. Școlile din mediul rural cad în ruină. Diploma universitară românească pierde din valoare.

- **Soluția PNC:** Salarizare competitivă pentru profesori, condiționată de performanță. Reconversia profesorului într-o profesie de prestigiu. Modernizarea școlilor - niciun copil să nu învețe în mizerie.

2.5. Sănătate

Problemă: Sistem medical în colaps

România are cea mai mare mortalitate infantilă din UE. Speranța de viață e cu 5 ani sub media europeană. Spitalele sunt subfinanțate, medicii pleacă masiv din țară. Sistemul de prevenție este practic inexistent.

- **Soluția PNC:** Construirea a minim 3 spitale regionale noi. Digitalizarea completă a sistemului. Salarizare și condiții europene pentru medici. Programe naționale de prevenție și screening.

2.6. Demografie

Problemă: Depopulare accelerată

România a înregistrat în 2025 o scădere naturală a populației de 94.000 de persoane, aproape de pragul critic de 100.000. Natalitatea este în cădere liberă. Numărul căsătoriilor a scăzut sub 100.000 pentru prima dată. Prognoze: 16 milioane de locuitori în 2050. Este cea mai mare emigrare dintr-o țară a lumii pe timp de pace.

- **Soluția PNC:** Pachet demografic național agresiv: sprijin financiar substanțial pentru familii. Program de locuințe pentru tineri. Creșe și grădinițe în toată țara. Program de repatriere din diaspora cu facilități reale.

2.7. Infrastructură

Problemă: Drumuri, căi ferate, apă și canalizare

Rețeaua de autostrăzi rămâne una dintre cele mai mici din UE raportat la suprafață și populație. Căile ferate sunt la nivelul anilor '70. Mii de localități rurale nu au apă curentă sau canalizare.

- **Soluția PNC:** Finalizarea coridoarelor de autostradă. Modernizarea căilor ferate cu trenuri de mare viteză. Program național de apă și canalizare pentru fiecare localitate.

Problemă: Decalaj urban-rural dramatic

România are două țări: orașele mari, conectate la Europa, și mediul rural, abandonat. Internetul a ajuns, dar drumurile, școlile și spitalele nu. Tineretul pleacă la oraș sau în străinătate.

- **Soluția PNC:** Descentralizare fiscală reală. Centre de excelență regională. Internet de mare viteză în fiecare localitate. Investiții țintite în comunitățile rurale.

2.8. Securitate Națională

Problemă: Vulnerabilitate la războiul hibrid

România a fost ținta dovedită a operațiunilor de influență rusești în alegerile din 2024. Spațiul informațional este neprotejat. Nu există legislație coerentă contra dezinformării sistematice. Discursurile extremiste, inclusiv cu accente legionare, au ajuns în Parlament.

- **Soluția PNC:** Agenția Națională pentru Reziliență Informațională. Lege dedicată contra dezinformării sistematice. Registru al agenților de influență străină. Alfabetizare mediatică în școli.

Problemă: Extremismul normalizat

Mișcări suveraniste rusofile - AUR, SOS, POT - au normalizat discursul extremist, conspiraționist și pro-rus. Statul nu a aplicat consecvent legea când discursul public a depășit limitele. Negarea Holocaustului și glorificarea criminalilor de război au fost tolerate.

- **Soluția PNC:** Toleranță zero pentru extremism. Aplicarea legii fără ezitare. Dizolvarea organizațiilor care promovează ideologii totalitare. Interzicerea instrumentalizării simbolurilor naționale de către mișcări extremiste.

2.9. Agricultură și Securitate Alimentară

Problemă: Agricultură strivită

România are unele dintre cele mai fertile terenuri din Europa, dar importă alimente de bază. Terenurile sunt cumpărate masiv de entități străine. Fermierii mici nu au acces la finanțare și infrastructură de depozitare.

- **Soluția PNC:** Protejarea terenurilor agricole prin lege. Sprijin direct pentru fermierii români. Investiții în irigații și procesare. Brand național pentru produsele românești.

2.10. Energie

Problemă: Dependență și prețuri nesustenabile

Facturile la energie au explodat. Liberalizarea pieței a fost făcută haotic. Resursele din Marea Neagră nu aduc încă beneficii cetățenilor. Capacitatea nucleară așteaptă de decenii să fie extinsă.

- **Soluția PNC:** Exploatarea responsabilă a gazelor din Marea Neagră cu beneficii directe. Extinderea Cernavodă. Investiții masive în regenerabile. Eliminarea dependenței de surse ostile.

2.11. Diaspora

Problemă: Hemoragia de cetățeni

Milioane de români trăiesc și muncesc în străinătate. Mai mulți copii se nasc în diaspora decât în unele județe. România pierde an de an forță de muncă calificată, medici, ingineri, cercetători.

- **Soluția PNC:** Programe concrete de repatriere: locuri de muncă garantate, facilități fiscale, locuințe. Drept de vot simplificat. Menținerea legăturii cu comunitățile din diaspora prin programe culturale și educaționale.

2.12. Administrație și Digitalizare

Problemă: Birocrație sufocantă

Cetățenii pierd zile întregi la ghișee. Sistemele informatice ale statului nu comunică între ele. Autoritatea pentru Digitalizare este inefficientă. Firmele se sufocă în hârtii.

- **Soluția PNC:** Digitalizarea completă a serviciilor publice în 5 ani. Zero deplasări la ghișeu pentru operațiuni de rutină. Interoperabilitatea tuturor sistemelor informatice ale statului. Identitate digitală unică pentru fiecare cetățean.

“Acesta este punctul de plecare. Fiecare problemă de mai sus are o soluție. Ce lipsește nu sunt ideile – ci voința politică și competența de a le pune în practică. Exact asta propunem noi.”

III. IDENTITATE ȘI PRINCIPII FUNDAMENTALE

3.1. Radical Centrism - Poziționare Ideologică

Proiectul Național de Centru (PNC) adoptă orientarea de radical centrism – un concept politologic consacrat, în care „radical” nu înseamnă extremism, ci curajul reformei profunde și al soluțiilor îndrăznețe. Nu este un compromis bland între stânga și dreapta, ci o abordare pragmatică, curajoasă și neconvențională care analizează fiecare problemă în parte și extrage cele mai bune soluții din întreg spectrul politic, respingând dogmele ideologice rigide. Acolo unde stânga are dreptate, adoptăm soluția stângii. Acolo unde dreapta are dreptate, adoptăm soluția drepte. Criteriul nostru nu este eticheta, ci eficiența și binele cetățeanului.

- **Economie:** Liberă inițiativă cu protecție socială inteligentă. Stat eficient, nu stat minimal sau maximal.
- **Societate:** Valori tradiționale ca fundament, deschidere culturală ca orizont. Identitate națională puternică, fără xenofobie.
- **Politică externă:** Suveranitate în cadrul alianțelor. Voce puternică în UE și NATO, nu ecou docil.
- **Securitate:** Capacitate proprie de apărare, integrată în arhitectura colectivă nord-atlantică.

3.2. Principiile Fundamentale

- **SUVERANITATE RESPONSABILĂ** - Independența decizională a României nu este negociabilă, dar se exercită în cadrul angajamentelor internaționale asumate liber.
- **PATRIOTISM CONSTRUCTIV** - Iubirea de țară se demonstrează prin competență, nu prin lozinci. Patriotul adevărat construiește, nu distruge. Patriotul adevărat este gata oricând să își apere țara.
- **INTEGRITATE ABSOLUTĂ** - Zero toleranță la corupție. Membrii proiectului se supun standardelor de transparență superioare celor legale.
- **REALISM STRATEGIC** - Poziționări bazate pe analiză și date, nu pe emoție și populism.
- **IDENTITATE DESCHISĂ** - Cultura românească este vie și puternică tocmai pentru că a știut să integreze influențe diverse de-a lungul istoriei.
- **SOLIDARITATE NAȚIONALĂ** - Nici un român nu trebuie lăsat în urmă. Dezvoltarea trebuie să ajungă în fiecare colț al țării.
- **PROFESIONALISM ȘI DISCIPLINĂ** - Această națiune merită lideri care servesc cu competență, nu lideri care se servesc de funcție.

3.3. Inteligența Artificială în Serviciul Guvernării

Dacă inteligența artificială este suficient de avansată pentru a programa sisteme complexe, pentru a asista comandanți militari în decizii strategice și tactice și pentru a analiza volume masive de date în timp real, atunci este suficient de avansată și pentru a asista liderii politici în deciziile care afectează viața a milioane de cetățeni. A ignora acest instrument într-o epocă în care fiecare competitor strategic îl adoptă nu este prudență – este iresponsabilitate.

Propunem integrarea modelelor avansate de inteligență artificială ca instrument de consiliere și analiză la cel mai înalt nivel decizional al statului, cu o condiție nenegociabilă: supravegherea umană obligatorie. AI nu decide – informează, analizează, simulează scenarii și identifică riscuri. Decizia rămâne întotdeauna umană și politică, asumată democratic.

- Crearea unui Birou Național de Consiliere prin Inteligență Artificială pe lângă Guvernul României, cu acces la date publice agregate, analize economice, demografice, de securitate și de sănătate publică
- Utilizarea AI pentru simularea impactului politicilor publice înainte de implementare: modele predictive pentru efectele fiscale, sociale și economice ale oricărei legi majore
- Asistarea procesului legislativ: analiză automată a coerenței juridice, identificarea suprapunerilor și contradicțiilor din legislația existentă, evaluarea impactului de reglementare
- Integrarea AI în sistemul de intelligence național pentru analiză predictivă a amenințărilor: detectarea tiparelor de dezinformare, anticiparea crizelor, monitorizarea spațiului cibernetic
- Oversight uman obligatoriu la fiecare nivel: orice recomandare generată de AI este validată de consilieri umani înainte de a ajunge la decidenți, transparență deplină asupra metodologiei și datelor utilizate
- Cadru etic și legal riguros: interzicerea utilizării AI pentru supravegherea cetățenilor în afara cadrului judiciar, interzicerea deciziilor automate care afectează drepturi fundamentale, audit independent periodic
- Formare obligatorie în competențe digitale și AI pentru toți demnitarii și funcționarii publici de nivel decizional – un lider care nu înțelege instrumentele epocii sale nu poate conduce eficient
- Parteneriate cu universitățile și sectorul privat românesc de AI pentru dezvoltarea de soluții suverane, pe infrastructură națională, cu protecția datelor garantată

IV. POLITICĂ EXTERNĂ ȘI SECURITATE

4.1. Angajamentul Euro-Atlantic

Proiectul Național de Centru (PNC) consideră apartenența României la Uniunea Europeană și NATO drept piloni fundamentali ai securității și prosperității naționale. Aceste apartenențe nu sunt impuse din exterior – sunt alegeri suverane ale poporului român, validate democratic. A le pune sub semnul întrebării în contextul geopolitic actual este un act de iresponsabilitate strategică.

Totuși, apartenența nu înseamnă subordonare. România trebuie să fie un partener activ, vocal și respectat, care își promovează interesele naționale în cadrul instituțional european și nord-atlantic cu aceeași vigoare cu care își onorează obligațiile.

Politica noastră de apărare se fundamentează pe un principiu clar: o Românie cu o capacitate militară pur defensivă, care va evita cu orice preț intrarea într-un conflict armat. Cu toate acestea, milităm pentru o Românie care se va apăra prompt și eficient în cazul în care va fi atacată. Descurajarea prin forță credibilă este cea mai bună garanție a păcii.

- Atingerea și menținerea cheltuielilor de apărare la minimum 2,5% din PIB, cu ținta de 3% până în 2032
- Dezvoltarea industriei de apărare naționale prin parteneriate strategice cu aliați NATO
- Candidatura activă a României pentru poziții de conducere în structurile UE și NATO
- Sprijinirea fermă a integrării europene a Republicii Moldova și crearea condițiilor pentru reunificarea democratică a celor două state românești
- Consolidarea Flancului Estic al NATO cu România ca pilon regional

Pregătirea Națiunii pentru Apărare - Modelul Finlandez

Articolul 55 din Constituția României consacră un principiu fundamental: apărarea țării este dreptul și obligația sacră a fiecărui cetățean. Acest principiu nu trebuie să rămână o litera moartă a legii. Finlanda a demonstrat că o națiune mică, vecină cu Rusia, poate construi un sistem de apărare națională care implică întreaga societate – nu prin militarism, ci prin pregătire realistă, responsabilitate civică și reziliență colectivă. România, aflată pe Flancul Estic al NATO și la Marea Neagră, trebuie să adopte o abordare similară.

- Program național de instruire civilă pentru apărare, voluntar dar activ promovat, destinat tuturor cetățenilor adulți: noțiuni de prim ajutor, protecție civilă, comportament în situații de criză, comunicare în urgență
- Crearea unei rețele naționale de centre de instruire regională, în parteneriat cu Armata Română, Ministerul de Interne și autoritățile locale
- Cursuri de pregătire pentru reziliență comunitară: cum funcționează o comunitate în absența curentului electric, a comunicațiilor sau a lanțurilor de aprovizionare

- Program de rezerviști voluntari, cu instruire periodică, echipament adecvat și integrare în planurile de apărare teritorială
- Exerciții naționale anuale de apărare civilă, la care participă instituții publice, mediul privat și cetățenii, pe modelul exercițiilor finlandeze
- Educație de apărare în școli și licee: nu instrucție militară, ci înțelegerea amenințărilor moderne, gândire strategică, responsabilitate civică și spiritul articolului 55 constituțional
- Stimulente pentru participarea la programele de instruire: facilități fiscale, punctaje suplimentare în concursurile pentru funcții publice, recunoaștere civică
- Integrarea sectorului privat în planificarea de apărare: companiile din domeniile critice (energie, telecomunicații, transport, IT) să aibă planuri de continuitate validate și exercitate

Industria de Apărare - Audit, Reformă și Lanț de Aprovizionare Suveran

O țară nu poate fi cu adevărat suverană în domeniul apărării dacă depinde integral de importuri pentru echipament, muniție și componente critice. Războiul din Ucraina a demonstrat că lanțurile de aprovizionare se pot întrerupe brusc, că stocurile se epuizează rapid și că capacitatea industrială proprie face diferența între rezistență și vulnerabilitate. România deține încă o bază industrială de apărare, dar aceasta este subfinanțată, fragmentată și insuficient modernizată.

- Audit complet și independent al tuturor companiilor din industria de apărare națională: capacități reale de producție, starea echipamentelor, competența forței de muncă, viabilitatea economică
- Reformă structurală a industriei strategice: consolidarea entităților viabile, lichidarea celor irecuperabile, eliminarea managementului politic incompetent
- Plan național de lanț de aprovizionare intern (supply chain) pentru industria de apărare, cu obiective pe termen scurt (1-2 ani), mediu (3-5 ani) și lung (5-10 ani)
- Pe termen scurt: securizarea stocurilor critice de muniție, piese de schimb și componente esențiale; identificarea vulnerabilităților de aprovizionare și diversificarea surselor
- Pe termen mediu: relansarea capacităților interne de producție pentru muniție, blindate ușoare, sisteme de comunicare și drone; parteneriate cu aliați NATO pentru producție sub licență pe teritoriul României
- Pe termen lung: dezvoltarea de capabilități proprii în domenii de vârf - sisteme antibalistice, securitate cibernetică, intelligence artificial și platforme aeriene fără pilot
- Maparea completă a lanțului de aprovizionare: identificarea fiecărei dependențe de furnizori externi, cu prioritate pe eliminarea dependențelor de surse din state nesigure sau ostile
- Crearea unui Fond Strategic pentru Industria de Apărare, finanțat din bugetul de apărare și din fonduri europene, dedicat modernizării și investițiilor în capacitate productivă

- Atragerea sectorului privat românesc în industria de apărare: facilități fiscale, contracte-cadru pe termen lung, acces la cercetare și dezvoltare
- Cooperare industrială cu aliații NATO pe principiul juste return: orice achiziție majoră de echipament militar să includă transfer tehnologic și coproduție în România

4.2. Rusia - Adversar Strategic, Nu Inamic Etern

Poziția noastră față de Federația Rusă este lipsită de ambiguitate: regimul actual de la Kremlin - și orice succesor al său care ar continua aceeași strategie - reprezintă principala amenințare la adresa securității României, a Europei și a ordinii internaționale bazate pe reguli. Agresiunea contra Ucrainei, operațiunile hibride în spațiul Mării Negre, influențarea proceselor democratice din România - toate acestea confirmă caracterul revizionist și ostil al politicii externe rusești actuale.

Totuși, refuzăm să transformăm adversitatea strategică în ură etnică sau culturală. Poporul rus nu este dușmanul nostru. Istoria ne arată că regimurile se schimbă, iar România trebuie să fie pregătită pentru ziua în care o Rusie post-autoritaristă va dori să se reintegreze în comunitatea europeană.

- Menținerea tuturor sancțiunilor contra Rusiei atât timp cât agresiunea continuă
- Sprijin total pentru suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei
- Dezvoltarea capacității de contracarare a operațiunilor hibride rusești
- Crearea unui cadru diplomatic de dialog cu societatea civilă rusă și cu opoziția democratică
- Pregătirea unui plan de normalizare a relațiilor în cazul unei tranziții democratice la Moscova
- Solicitarea fermă a retragerii trupelor ruse din Transnistria ca condiție a oricărei normalizări a relațiilor bilaterale

4.3. Republica Moldova - Reunificare și Rezolvarea Pașnică a Problemei Transnistrene

Reunificarea cu Republica Moldova reprezintă un obiectiv național fundamental. România și Republica Moldova sunt unite prin limbă, cultură, istorie și aspirații europene. Despărțirea impusă de Pactul Ribbentrop-Molotov și de deceniile de ocupație sovietică este o rană istorică pe care ambele societăți au dreptul și vocația să o vindece - prin mijloace exclusiv democratice, pașnice și bazate pe voința liber exprimată a cetățenilor ambelor state.

A. Parcursul spre Reunificare

Reunificarea nu este un act unilateral, ci un proces bilateral, democratic și gradual. Ea nu poate fi impusă - poate fi doar câștigată prin performanță, prin demonstrarea concretă a faptului că unirea servește interesele cetățenilor de pe ambele maluri ale Prutului.

- Sprijin necondiționat pentru parcursul european al Republicii Moldova, ca etapă strategică pre-reunificare
- Armonizarea progresivă a legislației, instituțiilor și standardelor între cele două state
- Proiecte masive comune de infrastructură: poduri, autostrăzi, rețele energetice, telecomunicații
- Recunoașterea reciprocă a diplomelor, calificărilor profesionale și drepturilor sociale
- Eliminarea completă a barierelor economice și facilitarea liberei circulații a persoanelor și bunurilor
- Programe culturale și educaționale comune: burse, schimburi universitare, proiecte media
- Pregătirea unui cadru constituțional care să permită reunificarea prin referendum în ambele state, în condiții de legitimitate democratică deplină
- Campanie diplomatică activă pentru obținerea sprijinului internațional – UE, NATO, SUA – pentru procesul de reunificare

B. Rezolvarea Pașnică a Problemei Transnistrene

Transnistria rămâne ultimul îngheț al imperialismului sovietic pe teritoriul moldovenesc. Prezența militară rusă ilegală și regimul separatist de la Tiraspol sunt obstacole directe atât pentru suveranitatea Republicii Moldova, cât și pentru reunificarea românească. Rezolvarea acestei probleme este un obiectiv strategic prioritar.

Abordarea noastră este fermă în principii dar pașnică în metode:

- Reafirmarea fermă a suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova, inclusiv asupra Transnistriei
- Solicitarea retragerii complete și necondiționate a forțelor militare ruse de pe teritoriul Republicii Moldova, în conformitate cu angajamentele internaționale ale Federației Ruse
- Susținerea transformării formatului de negociere 5+2 într-un format mai eficient, cu implicare europeană și americană sporită
- Promovarea unui plan de reintegrare pașnică bazat pe autonomie largă în cadrul unui stat moldovenesc unitar, cu garanții internaționale pentru drepturile populației transnistrene
- Izolarea economică și diplomatică a regimului separatist prin sancțiuni țintite și întreruperea circuitelor de contrabandă
- Oferte concrete de integrare economică europeană pentru populația și mediul de afaceri din Transnistria, ca alternativă la dependența de Moscova
- Pregătirea unui plan de tranziție pentru scenariul unei retrageri ruse: securitate, administrație, reintegrare economică, reconciliere comunitară
- Cooperare strânsă cu Ucraina pentru controlul comun al frontierei transnistrene și combaterea traficului ilicit

C. Garanții și Principii

Procesul de reunificare și de rezolvare a problemei transnistrene se ghidează după următoarele principii nenegociabile:

- Respectarea deplină a voinței democratice a cetățenilor Republicii Moldova – reunificarea nu poate exista fără consimțământul lor liber
- Zero toleranță pentru soluții militare – toate demersurile sunt exclusiv diplomatice, economice și politice
- Protecția drepturilor tuturor minorităților, inclusiv ale comunităților rusofone și ucrainene din Transnistria și Republica Moldova
- Transparență totală și legitimitate democratică la fiecare etapă a procesului
- Compatibilitate deplină cu cadrul european și euro-atlantic – reunificarea consolidează prezența europeană în regiune, nu o slăbește

4.4. Relațiile cu Ceilalți Vecini

România este înconjurată de state cu care împarte istorie, geografie și, adesea, destin. Relațiile de bună vecinătate nu sunt o slăbiciune, ci o forță strategică.

- **Ucraina:** Aliat strategic pe Flancul Estic. Consolidarea cooperării militare și economice. Dialog permanent privind drepturile minorității românești. Cooperare prioritară în dosarul transnistrian și în securitatea Mării Negre.
- **Ungaria:** Partener NATO și UE. Relații pragmatice, bazate pe interes reciproc. Fermitate în respingerea oricăror pretenții revizioniste, deschidere pentru cooperare regională.
- **Bulgaria și Serbia:** Cooperare regională în Balcanii de Vest și bazinul Dunării. Proiecte comune de infrastructură și conectivitate.

V. SECURITATE INFORMAȚIONALĂ ȘI COMBATEREA RĂZBOIULUI HIBRID

Războiul modern nu se poartă doar cu arme convenționale. Federația Rusă și alți actori statali ostili utilizează sistematic dezinformarea, propaganda, manipularea electorală, atacurile cibernetice și infiltrarea instituțională ca instrumente de război hibrid. România este o țintă activă. Trebuie să răspundem cu cadru legislativ ferm, instituții competente și o societate rezilientă.

5.1. Cadru Legislativ contra Dezinformării

Propunem un pachet legislativ coerent, compatibil cu standardele europene privind libertatea de expresie, dar care să ofere instrumente reale de combatere a dezinformării sistematice orchestrate de actori statali sau non-statali ostili.

A. Legea Securității Spațiului Informațional

- Definirea juridică clară a dezinformării sistematice ca amenințare la securitatea națională, distinctă de opinia politică sau jurnalismul critic
- Crearea Agenției Naționale pentru Reziliență Informațională (ANRI), instituție civilă independentă, cu mandat de monitorizare, alertare și coordonare a răspunsului la operațiuni de influență
- Obligația platformelor digitale de a coopera cu autoritățile române și de a îndeplini cerințele Regulamentului European privind Serviciile Digitale (DSA)
- Sancțiuni proporționale pentru diseminarea deliberată și coordonată de informații false care vizează destabilizarea instituțiilor statului sau a proceselor electorale
- Mecanism de răspuns rapid (rapid rebuttal) pentru contracararea în timp real a narațiunilor false în perioade electorale sau de criză

B. Legea Transparenței Finanțării Mediatică și Politice

- Obligația de a declara public toate sursele de finanțare pentru entități media, ONG-uri cu activitate politică și partide politice
- Interzicerea finanțării directe sau indirecte din state desemnate ca adversari strategici ai României sau ai alianțelor din care face parte
- Audit obligatoriu și public al fluxurilor financiare pentru orice entitate care desfășoară activități de influențare a opiniei publice
- Registru public al agenților de influență străină, similar modelelor existente în SUA (FARA) și UE

C. Legea Securității Cibernetice Naționale

- Consolidarea CERT-RO și integrarea completă în rețeaua europeană de securitate cibernetică
- Obligații de securitate cibernetică pentru infrastructura critică națională (energie, transport, sănătate, telecomunicații)

- Crearea unui Comandament Național Ciber, integrat în arhitectura de apărare NATO
- Programe de formare în securitate cibernetică pentru funcționarii publici și personalul din infrastructura critică

5.2. Protecția Proceselor Electorale

Alegerile libere și corecte sunt fundamentul democrației. Protejarea lor împotriva ingerințelor externe și manipulării interne este o prioritate de securitate națională.

- Interzicerea utilizării rețelelor de boți și conturi false în campaniile electorale, cu sancțiuni penale
- Obligativitatea etichetării conținutului generat de inteligență artificială în comunicarea politică
- Audit independent al campaniilor digitale cu finanțare peste un prag stabilit de lege
- Perioadă de liniște digitală extinsă înainte de alegeri, cu monitorizare activă
- Cooperare internațională permanentă pentru detectarea și contracararea interferențelor electorale

5.3. Reziliența Societății Civile

Cea mai bună apărare contra dezinformării este o societate educată, informată și capabilă de gândire critică.

- Program național de alfabetizare mediatică în școli, de la ciclul primar până la liceu
- Campanii publice permanente de conștientizare a tehnicilor de manipulare și dezinformare
- Sprijin pentru jurnalismul de investigație independent și pentru organizațiile de fact-checking
- Centre comunitare de alfabetizare digitală, cu prioritate în mediul rural și în comunitățile vulnerabile
- Parteneriate cu universitățile pentru cercetare în domeniul dezinformării și comunicării strategice

5.4. Serviciile de Informații - Profesionalism, Nu Demonizare

“O țară cu servicii de informații puternice este o țară puternică.”

Este extraordinar de greșit să demonizăm oamenii care au jurat să apere țara. Narativa „securicilor malefici”, a „controlului total al serviciilor asupra sistemului” este, în cea mai mare parte, un instrument de propagandă menit să slăbească încrederea în instituțiile de securitate ale statului – exact ceea ce își doresc adversarii noștri strategici. Serviciile de informații ale României – SRI,

SIE, DIM – sunt populate de profesioniști dedicați care lucrează în condiții dificile pentru a proteja securitatea națională. Ei merită respect, nu suspiciune generalizată.

Aceasta nu înseamnă că serviciile sunt deasupra criticii sau a controlului democratic. Dimpotrivă – tocmai pentru a le proteja credibilitatea și eficiența, propunem reforme care să le modernizeze, să le integreze mai profund în arhitectura europeană de securitate și să le facă mai atractive pentru tinerii profesioniști.

A. Integrarea în Arhitectura Europeană de Securitate

- Integrare sporită a SRI, SIE și DIM în mecanismele europene și NATO de schimb de informații și cooperare operațională
- Participare activă în structurile europene de intelligence: EU INTCEN, EUROPOL, centre de excelență NATO
- Armonizarea standardelor operaționale cu cele ale partenerilor din Alianța Nord-Atlantică
- Cooperare bilaterală consolidată cu serviciile aliate, în special pe direcțiile de amenințare comună: terorism, război hibrid, securitate cibernetică

B. Conducere pe Merit și Viziune

Directorii serviciilor de informații trebuie să fie profesioniști integri, numiți pe bază de competență și viziune, nu pe criterii politice.

- Candidații pentru funcții de conducere în serviciile de informații să prezinte în prealabil o lucrare scrisă cu viziunea strategică, prioritățile și proiectele propuse, adresată Președintelui țării și comisiilor parlamentare de specialitate
- Audieri publice (cu excepția informațiilor clasificate) în fața comisiilor parlamentare, înainte de numire
- Mandate limitate și clar definite, cu evaluare periodică a performanței
- Interzicerea numirii pe criterii de loialitate politică – directorii servesc statul, nu un partid sau un președinte

C. Atragerea Tinerelor Generații

- Programe de recrutare transparente și competitive, promovate activ în universități
- Pachete salariale și de carieră competitive cu sectorul privat, pentru a atrage cei mai buni absolvenți în domenii critice: IT, securitate cibernetică, analiză de date, lingvistică
- Programe de formare în parteneriat cu academii de intelligence aliate (SUA, UK, Franța, Israel)
- Crearea unei culturi instituționale bazate pe profesionalism, etică și mândrie națională
- Burse de studiu în străinătate pentru viitorii ofițeri de informații, cu obligația de a servi minim 10 ani după întoarcere

D. Control Democratic Real, Nu Demonizare

- Consolidarea rolului comisiilor parlamentare de control al serviciilor - membri competenți, cu acces la informații, cu putere reală de supraveghere
- Rapoarte anuale de activitate prezentate Parlamentului, cu secțiuni publice consistente
- Mecanism independent de investigare a eventualelor abuzuri, separat de structura ierarhică a serviciilor
- Protecția avertizorilor de integritate și din cadrul serviciilor de informații

E. Intelligence Public - Transparența Strategică ca Armă Democratică

Războiul din Ucraina a demonstrat o revoluție în modul în care democrațiile utilizează informațiile de intelligence: nu doar în culise, ci și ca instrument public de descurajare, coalizare și contracarare a propagandei. Administrația americană a desecretizat în timp real informații despre planurile de invazie ale Rusiei, inclusiv o dată aproximativă a atacului, înainte ca acesta să aibă loc. MI6 britanic a comunicat public evaluări privind eșecurile militare rusești. Rezultatul: propaganda Kremlinului a fost neutralizată înainte de a produce efecte, coaliția occidentală s-a unit rapid, iar credibilitatea serviciilor de intelligence a fost consolidată în ochii opiniei publice.

Acest concept - cunoscut în literatura de specialitate drept public intelligence sau intelligence diplomacy - transformă transparența strategică într-o armă democratică. Opinia publică informată și sursele deschise (OSINT) devin multiplicatori de forță, nu slăbiciuni. România trebuie să adopte acest model.

- Crearea unui cadru instituțional pentru desecretizarea strategică autorizată a informațiilor de intelligence, acolo unde aceasta servește interesul național și nu compromite surse și metode
- Comunicare publică proactivă privind amenințările hibride: campanii de dezinformare identificate, operațiuni de influență străină, tentative de interferență electorală - făcute publice în timp util pentru a le neutraliza
- Dezvoltarea capacității naționale de OSINT (Open Source Intelligence): exploatarea surselor deschise - imagini satelitare comerciale, date publice, rețele sociale - ca instrument complementar de intelligence, accesibil și verificabil
- Parteneriate cu mediul academic, jurnalismul de investigație și organizațiile de fact-checking pentru a amplifica impactul informațiilor desecretizate
- Publicarea periodică de rapoarte desecretizate privind activitățile hibride ale actorilor statali ostili pe teritoriul României și în spațiul informațional românesc
- Formarea unui corp de analiști OSINT în cadrul SRI și SIE, cu mandat explicit de a produce evaluări destinate informării publice, nu doar decidenților politici

- Utilizarea transparenței strategice ca instrument de descurajare: adversarul care știe că operațiunile sale vor fi expuse public este mai puțin dispus să le inițieze

VI. PROTECȚIA SIMBOLURILOR NAȚIONALE ȘI A IDENTITĂȚII STATULUI

Simbolurile naționale ale României - drapelul, imnul, stema, emblemele instituțiilor statului - aparțin tuturor românilor și reprezintă statul român, nu interese partizane sau ideologice. Instrumentalizarea lor de către mișcări care acționează în interesul adversarilor României constituie o profanare a acestor simboluri și o amenințare la coeziunea națională.

6.1. Legea Protecției Simbolurilor Naționale

Propunem o lege dedicată, care să reglementeze utilizarea simbolurilor naționale în context politic și la manifestări publice, protejând simultan libertatea de expresie și demnitatea statului.

- Interzicerea utilizării drapelului României, a imnului național și a stemei țării la manifestări organizate de sau asociate cu mișcări, partide sau organizații care promovează interesele statelor adversare ale României sau care militează pentru ieșirea din alianțele euro-atlantice
- Interzicerea utilizării simbolurilor naționale în combinație cu simboluri ale statelor sau regimurilor ostile României
- Interzicerea folosirii emblemelor instituțiilor militare, de securitate sau ale statului român de către organizații paramilitare, milii civice neautorizate sau mișcări extremiste
- Sancțiuni contravenționale și penale graduale, proporționale cu gravitatea faptei

6.2. Protejarea Memoriei Istorice

- Interzicerea reabilitării publice a regimurilor totalitare - atât comunist, cât și legionar - sau a criminalilor de război, în conformitate cu legislația existentă și cu hotărârile Comisiei Wiesel și Comisiei Tismăneanu
- Program național de educație istorică bazat pe documente și cercetare academică, nu pe mitologie naționalistă
- Sprijin pentru muzeele și memorialele dedicate victimelor totalitarismului
- Combaterea revizionismului istoric utilizat ca instrument de propagandă de către actori statali ostili

6.3. Reglementarea Organizațiilor Paramilitare

Prezența organizațiilor paramilitare și a milițiilor civice neautorizate reprezintă o amenințare directă la monopolul statului asupra forței și la ordinea publică.

- Interzicerea explicită a organizațiilor paramilitare care nu funcționează sub autoritatea Ministerului Apărării Naționale
- Sancțiuni penale pentru organizarea, finanțarea sau participarea la structuri paramilitare ilegale

- Monitorizarea și dizolvarea grupurilor care își asumă funcții de ordine publică sau apărare fără mandat legal
- Cooperare cu partenerii europeni și NATO pentru identificarea legăturilor dintre organizații paramilitare locale și actori statali ostili

6.4. Toleranță Zero pentru Extremism

Extremismul, indiferent de semnul ideologic sub care se manifestă, este incompatibil cu democrația și cu statul de drept. România nu poate tolera mișcări care predică ura, incită la violență sau subminează ordinea constituțională, fie că se reclamă de la extrema dreaptă, extrema stângă sau de la ideologii religioase radicale.

- Cadru legal consolidat pentru incriminarea incitării la ură, a discursului extremist și a apologiei terorismului, cu sancțiuni penale proporționale și eficiente
- Dizolvarea prin hotărâre judecătorească a partidelor și organizațiilor care promovează ideologii totalitare, rasiste, xenofobe sau care acționează în interesul unor state adversare
- Interzicerea candidării la funcții publice pentru persoanele condamnate pentru fapte de extremism, incitare la ură sau atentat la securitatea națională
- Monitorizare activă a mișcărilor extremiste în spațiul online și offline, cu respectarea drepturilor fundamentale și sub control judiciar
- Programe de deradicalizare și reintegrare socială pentru persoanele atrase de mișcări extremiste, cu accent pe tineri
- Cooperare internațională permanentă în cadrul UE și NATO pentru combaterea rețelelor extremiste transnaționale
- Protejarea comunităților vulnerabile – minorități etnice, religioase, imigranți legali – împotriva actelor de ură și intimidare

VII. ECONOMIE ȘI DEZVOLTARE

7.1. Statul Eficient

Economia românească are nevoie nu de mai mult stat sau de mai puțin stat, ci de un stat competent. Propunem reforma radicală a administrației publice prin principii de eficiență, meritocrație și digitalizare completă.

- Reducerea birocrăției cu 50% prin digitalizarea completă a serviciilor publice în maxim 5 ani
- Reforma fiscală: simplificarea codului fiscal, eliminarea taxelor absurde, combaterea evaziunii
- Profesionalizarea funcției publice: recrutări exclusiv pe competență, salarii competitive, evaluare riguroasă
- Audit național al tuturor companiilor de stat și reformarea sau privatizarea celor ineficiente
- Bugetare bazată pe performanță și rezultate, nu pe cheltuieli istorice

7.2. Reindustrializare Strategică

România nu poate fi o putere suverană bazându-se exclusiv pe servicii și consum. Avem nevoie de o bază industrială puternică, aliniată la tranziția verde și la revoluția tehnologică.

- Program național de reindustrializare cu focus pe: industria de apărare, energie regenerabilă, IT și semiconductori, agroprocessare
- Centre de excelență regională pentru a distribui dezvoltarea dincolo de București
- Fond suveran de investiții pentru proiecte strategice naționale
- Parteneriate public-private cu transfer tehnologic obligatoriu

7.3. Agricultură și Securitatea Alimentară

Cu unele dintre cele mai fertile terenuri din Europa, România trebuie să devină un lider continental în producția agricolă și în securitatea alimentară.

- Protejarea terenurilor agricole de speculația imobiliară și de achizițiile masive de către entități străine
- Sprijin direct pentru fermierii mici și mijlocii români
- Investiții masive în irigații, infrastructură de depozitare și procesare
- Brand național pentru produsele agricole românești pe piața europeană

7.4. Energie și Independență Energetică

- Exploatarea responsabilă a resurselor din Marea Neagră cu beneficii directe pentru cetățeni

- Extinderea capacității nucleare (Cernavodă unitățile 3 și 4) și dezvoltarea reactoarelor modulare mici (SMR)
- Investiții masive în energie solară, eoliană și hidrogen verde
- Eliminarea dependenței de importul energetic din surse nesigure sau ostile

VIII. EDUCAȚIE NAȚIONALĂ

Educația este cel mai puternic instrument de suveranitate pe care îl are o națiune. Un popor educat este un popor liber, greu de manipulat, capabil să inoveze și să se apere. Un popor needucat este o pradă ușoară – pentru corupți, pentru populism și pentru propaganda străină. Investiția în educație nu este o cheltuială socială – este o investiție de securitate națională.

8.1. Știință și Excelență Academică

România are o tradiție științifică remarcabilă și un capital uman excepțional, risipit sistematic prin subfinanțare, emigrație și dezinteres politic. PNC consideră relansarea științei românești o prioritate strategică.

- Creșterea finanțării cercetării la minimum 2% din PIB până în 2032, cu alocare competitivă bazată pe rezultate
- Crearea a minim 5 centre naționale de excelență în domenii strategice: inteligență artificială, energie, biotehnologie, materiale avansate, securitate cibernetică
- Program național de repatriere a cercetătorilor români din diaspora: laboratoare, granturi, locuințe, condiții europene
- Parteneriate obligatorii între universități și industrie, cu transfer tehnologic măsurabil
- Olimpiadele școlare și competițiile științifice tratate ca programe de interes național, cu finanțare garantată și vizibilitate publică
- Reformă a Academiei Române: transformarea într-o instituție activă de coordonare științifică, nu una onorifică
- Introducerea gândirii științifice și a metodei experimentale încă din ciclul primar, nu doar la liceu

8.2. Educație Civică și Valori Naționale

Școala românească trebuie să formeze nu doar specialiști, ci cetățeni. Cetățeni care înțeleg cum funcționează statul, care își cunosc drepturile și obligațiile, care își respectă țara nu pentru că li se spune să o facă, ci pentru că înțeleg de ce merită respectată.

- Educație civică obligatorie din clasa a V-a: funcționarea instituțiilor statului, drepturile și responsabilitățile cetățenului, mecanismele democratice
- Studiul istoriei României bazat pe documente și cercetare, nu pe mitologie – cu accent pe momentele de construcție națională, sacrificiu și reziliență
- Programe de voluntariat comunitar obligatoriu în liceu: implicarea directă în viața comunității ca formă de educație civică practică
- Vizite organizate la instituțiile statului (Parlament, Guvern, instanțe, unități militare) ca parte din curriculum

- Studiul Constituției României și al tratatelor europene fundamentale în liceu
- Educație financiară și antreprenorială din ciclul gimnazial

8.3. Spiritul de Sacrificiu și Reziliența Națională

O națiune care nu își pregătește tineretul pentru adversitate este o națiune vulnerabilă. Spiritul de sacrificiu nu se naște din propagandă, ci din educație, din exemplu personal și din conștientizarea faptului că libertatea are un preț pe care fiecare generație trebuie să fie pregătită să-l plătească.

- Introducerea educației de apărare națională în curriculum liceal: noțiuni de securitate, prim ajutor, protecție civilă, reziliență în situații de criză
- Programe de tip „tabără civică” în parteneriat cu Armata Română: disciplină, lucru în echipă, rezistență fizică și mentală – nu instrucție militară, ci formare de caracter
- Studiul exemplelor de sacrificiu și eroism din istoria românească modernă și contemporană: eroii celor două războaie mondiale, rezistența anticomunistă, Revoluția din 1989, militarii români în misiuni internaționale
- Program național de mentorat: veterani, pompieri, medici de urgență, voluntari în zone de dezastru care împărtășesc experiența directă cu elevii
- Cultivarea rezilienței psihologice: gestionarea stresului, gândire în condiții de presiune, solidaritate în adversitate
- Comemorarea anuală în școli a Zilei Eroilor și a Zilei Naționale cu programe educaționale, nu doar ceremoniale

8.4. Reforma Sistemului Educațional

Toate obiectivele de mai sus rămân vorbe goale fără o reformă structurală profundă a sistemului educațional românesc.

- Salarizare competitivă pentru profesori, condiționată de performanță și formare continuă – profesorul trebuie să redevină o profesie de prestigiu
- Reformă curriculară completă: reducerea memorării mecanice, accent pe gândire critică, creativitate și competențe practice
- Infrastructură școlară modernă în toate județele, cu prioritate în mediul rural – nici un copil nu trebuie să învețe în condiții de mizerie
- Digitalizarea completă a școlilor: echipamente, platforme educaționale, competențe digitale pentru profesori
- Program național de burse de excelență pentru elevii și studenții din medii defavorizate
- Autonomie universitară reală, cu responsabilitate și transparență în utilizarea fondurilor

- Evaluare independentă a calității învățământului, cu consecințe reale pentru instituțiile sub-performante
- Educație incluzivă: acces egal pentru copiii cu dizabilități, din minorități sau din comunități izolate

IX. SOCIETATE, CULTURĂ ȘI IDENTITATE

9.1. Valorile Tradiționale ca Fundament

Proiectul Național de Centru (PNC) recunoaște și onorează valorile tradiționale ale societății românești: familia, credința, comunitatea, respectul pentru înaintși și legătura cu pământul. Aceste valori nu sunt relicve ale trecutului – sunt ancora identitară care ne definește ca națiune.

Totuși, tradiția nu înseamnă înghețare în timp. O cultură puternică este o cultură vie, care știe să integreze noul fără să piardă esența. Diversificarea culturală sănătoasă nu amenință identitatea românească – o îmbogățește.

- Protejarea și promovarea patrimoniului cultural românesc, material și imaterial
- Finanțare consistentă pentru arte, cultură și producții creative românești
- Program național de educație patriotică în școli, bazat pe istorie documentată, nu pe mitologie sau propagandă
- Sprijinirea comunităților românești din diaspora și din vecinătate
- Dialog deschis și respect reciproc cu minoritățile naționale

9.2. Protecția Femeii - Toleranță Zero pentru Violența de Gen

Femeia și mama sunt fundamentul națiunii. O țară care nu își protejează femeile este o țară care își trădează viitorul. Cifrele din România sunt devastatoare: în 2025, peste 80.000 de cazuri de violență domestică au fost raportate poliției – 14 femei agresate în fiecare oră. Peste 50 de femei au fost ucise de parteneri sau foști parteneri într-un singur an. Aproape jumătate din femeile din România au trecut prin experiența violenței fizice sau sexuale. Ordinele de protecție sunt încălcate sistematic. Această situație este inacceptabilă.

A. Cadru Legislativ și Sancțiuni

- Recunoașterea femicidului ca infracțiune distinctă în Codul Penal, cu pedepse maxime – după modelul adoptat de Italia, Belgia și alte state europene
- Agravarea substanțială a pedepselor pentru violență domestică repetată, agresiune sexuală în cuplu și încălcarea ordinelor de protecție
- Crearea Bazei Naționale de Date privind Violența de Gen: un registru centralizat și interoperabil al tuturor persoanelor cu antecedente de violență domestică, accesibil forțelor de ordine și instanțelor
- Simplificarea procedurii de obținere a ordinelor de protecție: emitere în maxim 24 de ore, fără prezența victimei în aceeași încăpere cu agresorul
- Monitorizare electronică obligatorie (brățară electronică) pentru toți agresorii cu ordin de protecție, implementată național, nu doar în câteva județe
- Consiliere obligatorie pentru agresori, ca măsură complementară pedepsei, nu ca substitut

B. Protecție și Asistență pentru Victime

- Rețea națională de adăposturi pentru victimele violenței domestice, cu capacitate suficientă în fiecare județ
- Linie națională de urgență dedicată, cu personal specializat, disponibilă 24/7
- Asistență juridică gratuită și automată pentru victime, din momentul depunerii plângerii
- Programe de reintegrare economică: subvenții la angajare, formare profesională, locuințe sociale pentru victimele care își părăsesc agresorii
- Instruirea specializată a polițiștilor, procurorilor și judecătorilor în gestionarea cazurilor de violență de gen, cu accent pe protecția victimei, nu pe reconciliere forțată
- Campanii naționale de conștientizare: violența domestică nu este o problemă privată, ci o infracțiune

C. Combaterea Agresivă a Traficului de Persoane

România rămâne una dintre principalele țări de origine pentru victimele traficului de persoane din Europa. Femeile și fetele sunt exploatate sexual, forțat să cersetorească sau supuse muncii forțate. Rețelele de traficanți operează transnațional, cu ramificații în Europa de Vest, și profită de sărăcie, lipsă de educație și vulnerabilități sociale. Răspunsul statului trebuie să fie pe măsura gravității fenomenului.

- Unitate națională specializată anti-traffic, cu resurse proprii, personal dedicat și mandat de acțiune rapidă, integrată în rețelele EUROPOL și INTERPOL
- Pedepse drastice pentru traficanți și proxeneți: confiscarea completă a averilor, pedepse de închisoare fără posibilitate de suspendare sau reducere
- Cooperare internațională operativă permanentă cu statele de destinație pentru destructurarea rețelelor și repatrierea victimelor
- Programe de protecție și reintegrare pentru victimele traficului: adăpost, asistență medicală și psihologică, formare profesională, asistență juridică
- Campanii de prevenție în comunitățile vulnerabile: informare directă, în școli și în mediul rural, despre metodele de recrutare ale traficanților
- Protecție completă pentru victimele care cooperează cu justiția: identitate protejată, relocare, sprijin pe termen lung
- Monitorizarea și sancționarea platformelor online utilizate pentru recrutarea victimelor, în cooperare cu autoritățile de reglementare digitală

9.3. Protecția Copilului - Viitorul Națiunii

Copilul este viitorul națiunii. O societate care nu își protejează copiii nu are dreptul să pretindă că își construiește viitorul. România se confruntă cu fenomene grave: abuzul în familie, exploatarea, neglijarea, traficul de minori și pedofilia.

Aproape 45% din nașterile la minore sub 15 ani din UE provin din România. Peste 6.500 de minori au fost victime ale violenței domestice doar în primele nouă luni ale anului 2025.

A. Combaterea Pedofiliei și a Predatorismului

- Pedepse maxime, fără posibilitate de reducere sau suspendare, pentru infracțiunile sexuale împotriva minorilor
- Registru național public al persoanelor condamnate pentru infracțiuni sexuale împotriva copiilor, accesibil comunităților și instituțiilor care lucrează cu minori
- Interzicerea pe viață a accesului la profesii care implică contactul cu minori pentru persoanele condamnate
- Castrare chimică obligatorie pentru pedofilii recidiviști, în conformitate cu modelele adoptate de alte state europene
- Unitate specializată de poliție pentru investigarea infracțiunilor online împotriva copiilor: grooming, pornografie infantilă, exploatare digitală
- Cooperare internațională permanentă prin EUROPOL și INTERPOL pentru destructurarea rețelelor transnaționale de exploatare a minorilor

B. Protecția Împotriva Abuzului și Neglijenei

- Sistem de alertare timpurie în școli și cabinete medicale: cadre didactice și medici instruiți să identifice semnele de abuz și cu obligația legală de a raporta
- Asistență socială proactivă pentru familiile vulnerabile: sprijin înainte de criză, nu doar intervenție după tragedie
- Creșterea dramatică a numărului de asistenți sociali și psihologi în comunitățile defavorizate
- Linie națională de urgență pentru copii, operată de specialiști, cu răspuns garantat
- Reformă a sistemului de protecție a copilului: deinstituționalizare reală, plasament familial de calitate, adopție simplificată și monitorizată
- Program național de educație în școli privind drepturile copilului, recunoașterea abuzului și curajul de a cere ajutor
- Pedepse aspre pentru neglijarea gravă a copilului de către părinți sau tutori, inclusiv pierderea drepturilor părintești

9.4. Sănătate

- Modernizarea spitalelor regionale și construirea a minim 3 spitale noi de nivel european
- Digitalizarea completă a sistemului de sănătate
- Salarizare competitivă și condiții decente pentru personalul medical, oprind exodul
- Programe naționale de prevenție și screening

- Acces egal la servicii medicale în mediul urban și rural

X. IMIGRAȚIE ȘI POLITICA DEMOGRAFICĂ

10.1. Imigrația - Realitate Gestionată, Nu Tabu

Proiectul Național de Centru (PNC) recunoaște imigrația ca pe un fenomen natural în lumea globalizată. Nu ne temem de ea și nu o diabolizăm. Dar o gestionăm cu fermitate, în interesul național.

România are nevoie de forță de muncă calificată pentru a susține creșterea economică. În același timp, integrarea reușită a imigranților necesită reguli clare, aplicate cu strictețe.

- Sistem de imigrație bazat pe punctaj: competențe, cunoștințe lingvistice, capacitate de integrare
- Cote anuale de imigrație stabilite în funcție de nevoile reale ale pieței muncii
- Programe obligatorii de integrare: limba română, istoria și valorile societății românești
- Toleranță zero pentru imigrația ilegală și pentru rețelele de trafic de persoane
- Protecția drepturilor muncitorilor imigranți legali contra exploatării
- Prioritate pentru imigranții din spațiul cultural românesc și european

10.2. Criza Demografică - Prioritatea Zero

Nicio politică de imigrație nu poate substitui necesitatea urgentă de a inversa declinul demografic al României. Aceasta este o problemă de securitate națională.

- Pachet demografic național: sprijin financiar substanțial pentru familiile cu copii
- Program național de locuințe pentru tinere familii, cu prioritate în mediul rural
- Creșe și grădinițe suficiente și accesibile în toată țara
- Politici de reconciliere viață profesională - viață de familie
- Programe de repatriere a românilor din diaspora: locuri de muncă, facilități fiscale, locuințe

XI. ANTICORUPȚIE ȘI REFORMĂ INSTITUȚIONALĂ

Corupția este cancerul României. Nu este o problemă marginală - este o problemă sistemică care afectează fiecare aspect al vieții publice.

11.1. Transparență Totală

- Declarații de avere și interese în timp real, verificabile public, pentru toți demnitarii
- Toate achizițiile publice în format deschis, pe o platformă națională unică
- Bugetele tuturor instituțiilor publice accesibile online, la nivel de tranzacție
- Protecție reală și recompense pentru avertizorii de integritate (whistleblowers)

11.2. Justiție Independentă

- Garantarea independenței procurorilor și judecătorilor față de presiuni politice
- Reformă a CSM pentru eliminarea corporatismului și creșterea răspunderii
- Digitalizarea completă a justiției: dosare electronice, ședințe video, termene previzibile
- Confiscarea extinsă a averilor obținute ilicit

11.3. Standardul de Integritate pentru Membrii Proiectului

Membrii **Proiectul Național de Centru (PNC)** se supun unor standarde superioare celor legale:

- Audit financiar anual independent pentru fiecare membru ales în funcții publice
- Interdicție de a deține funcții în companii care contractează cu statul, pe durata mandatului și 3 ani după
- Demisie automată în cazul punerii sub acuzare pentru fapte de corupție
- Limitarea mandatelor: maxim două mandate consecutive în aceeași funcție

XII. INFRASTRUCTURĂ ȘI DEZVOLTARE REGIONALĂ

România nu poate fi suverană cu infrastructură de țară a treia. Infrastructura este coloana vertebrală a dezvoltării și a coeziunii naționale.

- Finalizarea rețelei de autostrăzi: prioritate pentru coridoarele pan-europene și conexiunile est-vest
- Modernizarea căilor ferate: trenuri de mare viteză pe coridoarele principale, electrificare completă
- Internet de mare viteză în fiecare localitate din România
- Program național de apă și canalizare pentru toate comunitățile rurale
- Dezvoltarea porturilor de la Marea Neagră și Dunăre ca huburi logistice europene
- Descentralizare fiscală reală: comunitățile locale să rețină o proporție mai mare din veniturile generate

XIII. COMBATEREA SUVERANISMULUI RUSOFIL

13.1. Diagnosticul

AUR, SOS România și POT exploatează nemulțumiri legitime ale românilor: corupția clasei politice, sărăcia, sentimentul de marginalizare. Însă soluțiile pe care le propun sunt fie iluzorii, fie periculoase: izolarea internațională, euroscepticismul, flirtul cu Moscova, conspiraționismul și autoritarismul.

Aceste formațiuni nu oferă suveranism – oferă o altă formă de dependență, mai periculoasă decât cea pe care pretind că o combat.

13.2. Răspunsul Nostru

- **Răspundem la frustrare cu soluții, nu cu lozinci:** Oamenii nu votează extremism din convingere, ci din disperare. Oferim alternative reale.
- **Patriotism autentic vs. patriotism de fațadă:** Demonstrăm că iubirea de țară înseamnă construcție, nu distrugere. Înseamnă spitale, școli și drumuri, nu steaguri pe platformele de propagandă străină.
- **Educație contra dezinformare:** Program național de alfabetizare mediatică și gândire critică.
- **Securitate informațională:** Cadru legal robust contra propagandei și ingerențelor străine în procesul democratic, respectând libertatea de expresie.
- **Dialog, nu demonizare:** Nu îi demonizăm pe alegătorii acestor partide. Îi respectăm și le oferim un alt drum.

XIV. APEL CĂTRE ROMÂNII

Proiectul Național de Centru (PNC) nu este încă un partid clasic. Este un proiect național. Este răspunsul la întrebarea pe care milioane de români o pun: „Există cineva care mă reprezintă cu adevărat?”

Suntem pentru românul care iubește România dar se rușinează de cum este condusă. Pentru cel care vrea să rămână în UE și NATO dar vrea ca vocea României să conteze. Pentru cel care respectă tradițiile dar nu vrea să trăiască în trecut. Pentru cel care vede pericolul rus dar nu vrea să urască. Pentru cel care acceptă diversitatea dar cere ordine și reguli. Pentru cel care a obosit să aleagă între răul cel mic și răul cel mare.

“Noi nu promitem paradisul. Promitem munca. Promitem onoarea. Promitem că vom servi România, nu ne vom servi de ea.”

Suveranitate. Onoare. Competență.